

Фізична освіта і спорт

УДК 796.01

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17508141>

**Аналіз стану та перспективи відновлення спортивної інфраструктури
України в умовах війни**

Міщак Олена Іванівна,

старший викладач кафедри водних видів спорту,
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту,
вул. Набережна Перемоги, 10, м. Дніпро 49094, Україна,
e-mail:olenkamischak.16061970@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-5162-3174>

Полякова Антонина Віталіївна,

кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент кафедри спортивних ігор,
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту,
вул. Набережна Перемоги, 10, м. Дніпро 49094, Україна,

<https://orcid.org/0009-0009-7113-734X>

Шацьких Володимир Володимирович,

кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент кафедри боксу, боротьби і важкої атлетики,
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту,
вул. Набережна Перемоги, 10, м. Дніпро 49094, Україна,

<https://orcid.org/0009-0000-5333-7529>

Чекмарьова Наталя Григорівна

кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент кафедри фізичної культури і спорту,
Український державний університет науки і технологій,
пр. Науки, 4, м. Дніпро 49094, Україна,
<https://orcid.org/0009-0005-2474-5095>

Максимов Андрій В'ячеславович

Старший викладач кафедри фізичної культури і спорту,
Український державний університет науки і технологій,
пр. Науки, 4, м. Дніпро 49094, Україна,
<https://orcid.org/0009-0001-4110-096x>

Прийнято: 16.10.2025 | Опубліковано: 31.10.2025

***Анотація:** Актуальність дослідження зумовлена масштабним впливом збройної агресії російської федерації на інфраструктуру нашої держави, зокрема на об'єкти фізичної культури і спорту. Втрати спортивних об'єктів мають довготривалі наслідки — знижується рівень фізичної активності населення, деградує кадровий потенціал галузі, ускладнюється підготовка спортсменів. Метою роботи є виконати системний аналіз сучасного стану спортивної інфраструктури в умовах війни, визначити основні проблеми і пріоритети її відновлення. Для досягнення мети застосовано системний аналіз, аналіз та синтез, порівняльний аналіз, узагальнення, аналіз прикладів, індукцію та дедукцію.*

У статті виконано системний аналіз стану спортивної інфраструктури України в умовах повномасштабної війни, розглянуто ключові напрями руйнувань, географію пошкоджень, трансформацію функціонального

призначення окремих об'єктів, вплив втрат матеріально-технічної бази на підготовку спортсменів, організацію змагань та фізичну активність населення. На підставі відкритих звітів державних органів, аналітичних матеріалів та експертних оцінок проведено узагальнення тенденцій пошкоджень у різних регіонах. Визначено чинники, які ускладнюють процес відновлення спортивної інфраструктури. Окремо проаналізовано роль міжнародної допомоги та програм відновлення; наведено практичні рекомендації щодо пріоритетів відбудови, включаючи інтеграцію принципів інклюзії та енергоефективності.

Робота має міждисциплінарний характер і спрямована на практичне використання у розробленні програм відновлення, плануванні місцевих інвестиційних проектів та наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту.

Ключові слова: спортивна інфраструктура; війна; руйнування; відновлення; фізична культура; безбар'єрність; адаптація.

Analysis of the state and prospects for the restoration of ukraine's sports infrastructure under war conditions

Mishchak Olena,

Senior Lecturer of the Department of Aquatic Sports,
Prydniprovsk State Academ of Physical Culture and Sports,
10, Naberezhna Peremohy St., Dnipro, 49094, Ukraine,
e-mail: olenkamischak.16061970@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-5162-3174>

Polyakova Antonina,

PhD in Physical Education and Sports,

Associate Professor of the Department of Sports Games,
Prydniprovska State Academy of Physical Culture and Sports,
10, Naberezhna Peremohy St., Dnipro, 49094, Ukraine,
<https://orcid.org/0009-0009-7113-734X>

Shatskykh Volodymyr,

PhD in Physical Education and Sports,
Associate Professor of the Department of Boxing, Wrestling, and Weightlifting,
Prydniprovska State Academy of Physical Culture and Sports,
10, Naberezhna Peremohy St., Dnipro, 49094, Ukraine,
<https://orcid.org/0009-0000-5333-7529>

Chekmarova Nataliia,

PhD in Physical Education and Sports
Associate Professor of the Department of Physical Culture and Sports,
Ukrainian State University of Science and Technology,
4, Nauky Ave., Dnipro, 49094, Ukraine,
<https://orcid.org/0009-0005-2474-5095>

Maksymov Andrii,

Senior Lecturer of the Department of Physical Culture and Sports,
Ukrainian State University of Science and Technology,
4. Nauky Ave., Dnipro, 49094, Ukraine,
<https://orcid.org/0009-0001-4110-096x>

***Abstract:** The relevance of this research is determined by the large-scale impact of the armed aggression of the Russian Federation on the infrastructure of Ukraine, particularly on facilities of physical culture and sports. The purpose of the*

study is to conduct a systematic analysis of the current state of sports infrastructure under wartime conditions and to identify the main problems and priorities for its restoration. To achieve this goal, the methods of system analysis, analysis and synthesis, comparative analysis, generalization, case analysis, induction, and deduction were applied. A comprehensive assessment of the state of Ukraine's sports infrastructure during the full-scale war was conducted.

The article presents a systematic analysis of the state of sports infrastructure in Ukraine under the conditions of full-scale war. It examines key directions of destruction, the geography of damage, the transformation of the functional purpose of individual facilities, and the impact of the loss of material and technical resources on athlete training, competition organization, and public physical activity. Based on open reports of state authorities, analytical materials, and expert evaluations, general trends of damage across different regions were summarized. The study identifies factors complicating the recovery process of sports infrastructure. The role of international assistance and recovery programs is analyzed separately, and practical recommendations are provided regarding reconstruction priorities, including the integration of inclusion and energy efficiency principles.

This work is interdisciplinary in nature and is intended for practical use in the development of recovery programs, planning of local investment projects, and scientific research in the field of physical culture and sports

Keywords: *sports infrastructure; war; destruction; recovery; physical culture; accessibility; adaptation.*

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Актуальність дослідження зумовлена масштабністю впливу воєнних дій на інфраструктуру держави загалом і на об'єкти фізичної культури та спорту зокрема. Спортивна інфраструктура виконує не лише функцію організації тренувального процесу та змагань, але й має важливе соціальне значення: сприяє збереженню

психосоціального здоров'я населення, реабілітації ветеранів та інтеграції внутрішньо переміщених осіб. Втрата об'єктів спорту посилює ризики довгострокового зниження рівня фізичної активності населення та деградації кадрового потенціалу галузі. Відновлення спортивної інфраструктури є складовою державної політики щодо відновлення громадської спроможності та національного відродження після завершення бойових дій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Функціонування та розвиток сфери фізичної культури й спорту в умовах глобальних викликів, зокрема військових конфліктів, є предметом численних наукових досліджень. Значна увага приділяється впливу війни на спортивну інфраструктуру та її відновлення, стратегії управління сферою фізкультури та спорту під час війни [1]. Мічуда, Харчук та Ратніков [2] у своєму дослідженні детально розглядають нормативно-правове забезпечення фінансування розвитку фізичної культури й спорту в Україні. Водночас їхня робота переважно зосереджена на фінансових аспектах і менше торкається фінансування відновлення спортивної інфраструктури. Роль цифровізації у забезпеченні безперервності спортивної діяльності в умовах обмежень досліджували Щокін та Беленюк [3]. Проте, їхня праця не охоплює взаємодію цифровізації та спортивної інфраструктури в сучасних складних умовах.

Стан і проблеми розвитку інфраструктури спорту в Україні досліджувала Чуховська [4] але ці данні були актуальними у довоєнні часи. Дослідження Кушнір [5] присвячені актуальній проблемі публічного управління спортивною інфраструктурою в епоху глобальних змін. Автор аналізує вплив технологічних, соціальних, геополітичних і ціннісних трансформацій на стан, функції та вимоги до спортивних об'єктів.

Вплив військових подій в Україні на міграцію спортсменів, тенденції змін у діяльності спортивних шкіл досліджували багато авторів [6,7], що відображується на сучасному стані інфраструктури спорту. Втрати кадрового

потенціалу, вимушену міграцію спортсменів, порушення навчально-тренувального процесу, повне руйнування чи суттєве пошкодження об'єктів спортивної інфраструктури досліджував Беленюк [8]. Приходько та співавтори [9] досліджували покращення стану фізичної культури й спорту в громадах під час війни, включаючи роботу з ветеранами.

Аналіз сучасних наукових публікацій та нормативно-правових актів [10,11] дозволяє ідентифікувати ключові напрями, що вивчаються, та окреслити недостатньо висвітлені аспекти. Існуючі дослідження з проблематики реконструкції інфраструктури після військових конфліктів підкреслюють важливість поєднання короткотермінових заходів з довгостроковим плануванням. Аналітичні звіти українських та міжнародних організацій [12,13] надають орієнтири щодо масштабів руйнувань та пріоритетів відновлення. Серед наукових публікацій останніх років відзначаються роботи, що розглядають роль спорту у відбудові соціокультурного життя та механізми інтеграції інклюзивних рішень у реконструкцію об'єктів [14,15].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значний науковий доробок у вивченні окремих аспектів функціонування сфери фізичної культури спорту в умовах війни, дослідження стану спортивної інфраструктури та її відновлення, які б поєднували цифрові технології, адаптивні програми, а також враховували міжнародну підтримку та співпрацю у контексті повномасштабної війни в Україні, залишається недостатньо висвітленим. Саме тому, *наукова новизна та практична значущість* цього дослідження полягають у розробці та обґрунтуванні пріоритетів відбудови зруйнованих об'єктів, адаптацію існуючих споруд до нових умов, розвиток інклюзивності та міжнародну співпрацю.

Метою дослідження є системний аналіз стану спортивної інфраструктури України в умовах війни, виявлення основних проблемних зон та викликів відновлення, а також формулювання практичних рекомендацій щодо

пріоритетів реабілітації об'єктів спортивної інфраструктури з урахуванням принципів інклюзії та сталого розвитку.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використовувалися такі методи дослідження:

Системний аналіз – для ідентифікації та структурування проблем стану спортивної інфраструктури в умовах війни.

Аналіз та синтез – для опрацювання наукової літератури, нормативно-правових актів України та аналітичних звітів профільних державних органів.

Порівняльний аналіз – для зіставлення довоєнного стану інфраструктури спорту та стану в умовах війни.

Узагальнення та аналіз прикладів – для систематизації даних, здобутих у ході вивчення проблеми.

Індукція та дедукція – для формування обґрунтованих висновків та практичних рекомендацій дослідження.

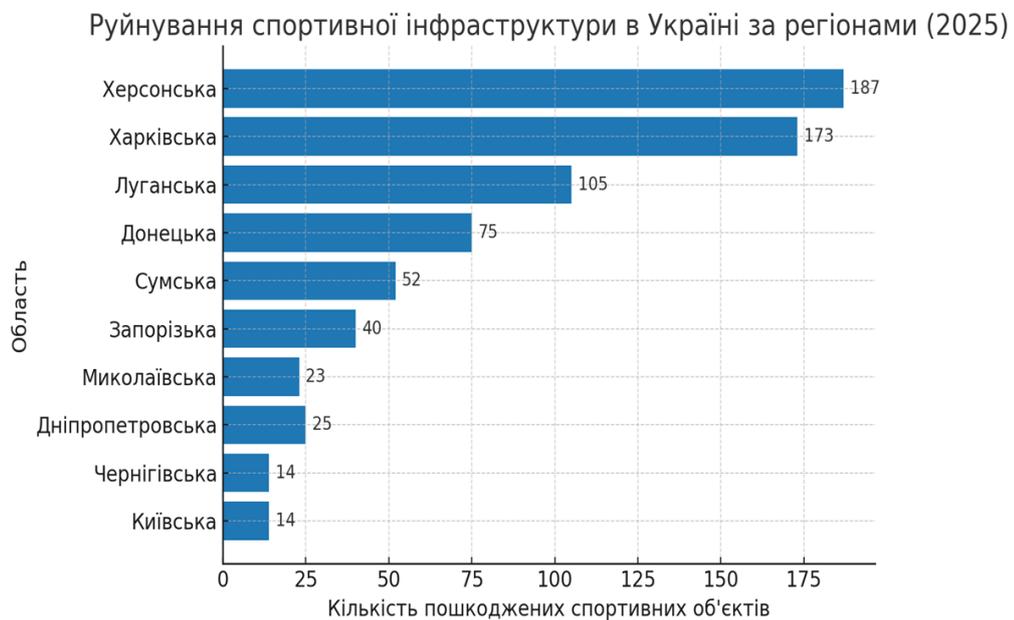
Виклад основного матеріалу дослідження. За офіційними даними Міністерства молоді та спорту України, станом на початок 2025 року внаслідок збройної агресії було пошкоджено або повністю знищено понад 735 спортивних об'єктів, включаючи стадіони, багатофункціональні спортивні комплекси та басейни. Це спричинило суттєве обмеження доступу населення до занять фізичною культурою і спортом, особливо гостро в регіонах інтенсивних бойових дій, де можливість фізкультурно-оздоровчої діяльності та змагань стала вкрай обмеженою та небезпечною.

За умовно-узагальненими оцінками, найбільші за масштабом руйнування спостерігались у Донецькій, Луганській, Харківській, Сумській та Херсонській областях (рис.1). Ці регіони зазнали як прямих руйнувань інфраструктури внаслідок бойових дій, так і втрат через тривалу окупацію та руйнування логістики. Водночас у західних регіонах частина інфраструктури збереглася і слугує місцем для релокації спортивних федерацій, тренувальних баз та заходів

для переміщених осіб. Варто зазначити, що значна частина пошкоджених об'єктів потребує не лише ремонту, а й повної реконструкції із застосуванням сучасних будівельних рішень і стандартів безбар'єрності. Крім того, спостерігається потреба у створенні нових універсальних спортивних просторів, здатних забезпечити одночасно функції тренувань, реабілітації та соціальної інтеграції населення, яке постраждало від війни.

Рисунок 1

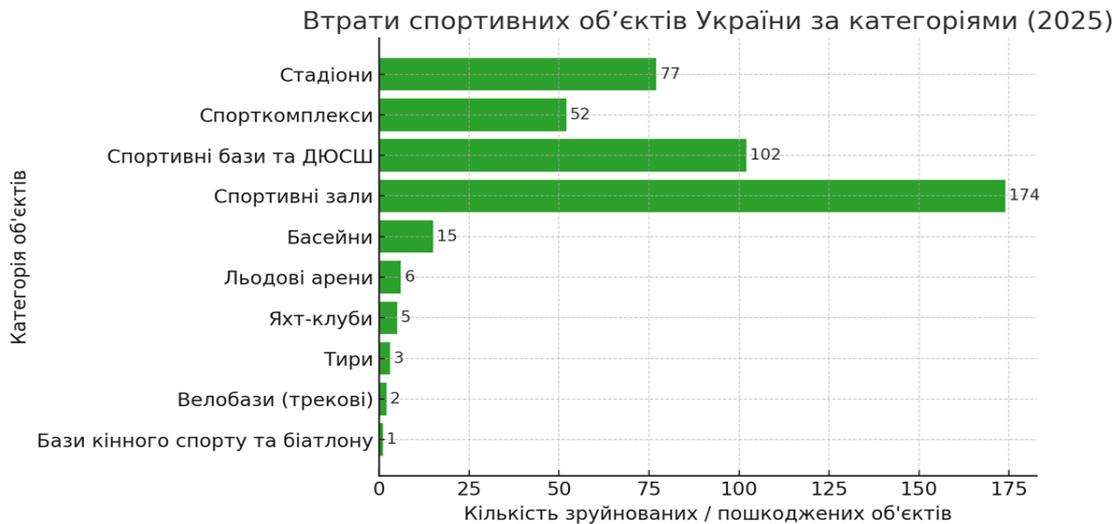
Руйнування спортивної інфраструктури в Україні за регіонами 2025р.

Масштабні руйнування спортивної інфраструктури є однією з найгостріших проблем. Йдеться про стадіони, спорткомплекси, дитячо-юнацькі спортивні школи, басейни та інші об'єкти [16]. Кількість (умовно-узагальнена) зруйнованих спортивних об'єктів за категоріями, представлено на рис.2, який зроблено на основі систематизації даних здобутих у ході вивчення проблеми.

Рисунок 2

Втрати спортивних об'єктів України (2025р.)

Загальні інфраструктурні втрати за даними міністерства молоді та спорту станом на травень 2025 року перевищили 384 мільйони доларів США.

Усі пошкодження можна класифікувати як: повна руйнація будівель (спортивні зали, стадіони і т.п.); часткові пошкодження покрівель, трибун, інженерних систем; руйнування обладнання (тренажери, спортивні покриття); та функціональне переобладнання під гуманітарні потреби (пункти збору та тимчасового проживання). Ключовий наслідок — втрата можливості регулярного тренувального процесу та обмеження доступу населення до організованих форм фізичної активності. Частина спортивних об'єктів тимчасово використовувалась як склади, пункти видачі гуманітарної допомоги або тимчасового розміщення людей. Таке використання, з одного боку, дозволяло вирішувати нагальні потреби населення, але з іншого — посилювало зношування інфраструктури й ускладнювало подальший процес відновлення

У табл.1 наведені відсоткові діапазони за 2022-2025рр. які є умовною ілюстрацією динаміки руйнувань і враховують різні джерела оцінок, вони не

замінюють детальних обстежень на місцях. Для формування плану відновлення необхідні більш детальні інвентаризації та цільові обстеження.

Таблиця 1.

Динаміка пошкоджень спортивної інфраструктури за регіонами (2022–2025 рр.)

Регіон	2022 рік, %	2023 рік, %	2024 рік, %	2025 рік, %
Харківська	80	70	60	80
Донецька	90	85	75	85
Херсонська	75	68	55	45
Дніпропетровська	40	35	30	35
Київська	50	45	40	45
Чернігівська	25	15	30	50
Львівська	10	8	7	5

Найбільші руйнування зафіксовано у прифронтових регіонах, зокрема Донецькій та Харківській областях. Водночас у центральних і західних областях спостерігається поступове відновлення спортивних об'єктів.

Відновлення зруйнованої спортивної інфраструктури потребує великих фінансових затрат. Державні та міжнародні фінансові інституції спрямовують підтримку на відновлення інфраструктури. Так на рівні держави Міністерство молоді та спорту відкрило спеціальний рахунок у Національному банку України для збору коштів на відновлення зруйнованої спортивної інфраструктури в рамках ініціативи Президента UNITED24. Європейський Союз, агенції ООН (ЮНІСЕФ, ЮНЕСКО) інтегрують спортивні простори у програми відновлення шкіл, молодіжних центрів і безпечного дозвілля дітей. Міжнародний олімпійський комітет створив Фонд солідарності для України, який фінансує тренування й участь у змаганнях спортсменів, а також обговорює плани відбудови спортивної інфраструктури. Використовуються багаторівневі інструменти: донорські конференції, двосторонні угоди, партнерства міст-побратимів, участь авторитетів спорту, прозорі цифрові платформи подачі

проектів (DREAM). Така модель дозволяє залучати кошти урядів, міжнародних організацій, приватного бізнесу й діаспори до конкретних об'єктів спорту.

Пріоритетні напрямки відновлення інфраструктури спорту: регіони, які зазнали найбільших втрат. Відбудова «розумних» об'єктів — з урахуванням захисту від руйнувань, підвищеною стійкістю. Підтримка масового спорту: відновлення майданчиків у громадах, щоб люди могли займатися фізичною активністю. Інклюзія й безбар'єрність: забезпечення доступу для людей з інвалідністю стає важливою складовою. Стратегічне планування: розвиток спорту як частини післявоєнного відновлення країни — інфраструктура спорту буде частиною соціальної фізкультурної політики. У табл. 2 наведено практичні рекомендації щодо пріоритетів відбудови об'єктів інфраструктури спорту.

Таблиця 2.

Пріоритети відновлення спортивної інфраструктури України у післявоєнний період

Пріоритет	Зміст заходу	Очікуваний результат
Реконструкція базових об'єктів	Відновлення стадіонів, спортивних шкіл, басейнів	Забезпечення доступу населення до спорту
Інклюзивність	Адаптація споруд для осіб з інвалідністю	Зростання участі у спорті для всіх
Енергоефективність	Модернізація систем освітлення, опалення	Зменшення витрат і сталий розвиток
Прозора звітність	Цифровий моніторинг галузі	Ефективне управління

Пріоритети визначають комплексну стратегію післявоєнного розвитку галузі, яка базується на принципах сталості, доступності та міжнародної інтеграції. Майбутнє українського спорту це модернізація, безбар'єрність, безпека та стійкість. Відновлення спортивної інфраструктури це не лише

будівництво нових споруд, це символ відновлення життя, єдності і сили нації, що бореться за своє майбутнє.

Висновки. 1. Спортивна інфраструктура України зазнала значних втрат у 2022–2025рр. що спричинило довготривалі ризики для системи підготовки спортсменів та масового спорту.

2. Пріоритетами відновлення мають стати: створення прозорих механізмів фінансування реконструкції; включення вимог інклюзії та енергоефективності до технічних завдань проектів відновлення; стимулювання місцевих ініціатив та залучення приватного капіталу.

3. Необхідно розробити національну програму відновлення спортивної інфраструктури з чіткими критеріями пріоритетності (школи та дитячі майданчики першочергово, потім регіональні центри та стадіони) та механізмами моніторингу виконання.

Перспективи подальших досліджень: створення інформаційних систем обліку пошкоджень, оцінка соціально-економічного впливу втрат інфраструктури, розробка моделей місцевого фінансування та публічно-приватного партнерства.

Список використаних джерел

1. Гринченко, І. Б., Свєртнев, О. А., Собко, І. М., & Козак, Є. П. Адаптивні управлінські підходи до відновлення та розвитку сфери фізичної культури і спорту в Україні в умовах воєнного часу. *Педагогічна Академія: наукові записки*, 2025. (20). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16456672>

2. Мічуда Ю.П., Харчук Т.В., Ратніков Д.Г. Нормативно-правове забезпечення фінансування розвитку фізичної культури та спорту в Україні. *Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту*. ХДАФК. 2023. С. 177–183.

3. Щокін, Р. Г., & Беленюк, Ж. В. Сучасні тенденції діджиталізації публічного управління у сфері фізичної культури та спорту. *Public Management*, 2022. 3(31), 102–109. DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-3\(31\)-14](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-3(31)-14)
4. Чуховська Л. Сучасний стан і проблеми розвитку інфраструктури масового спорту України. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 3К(84). 2017. С.526–531.
5. Кушнір, В. М. Спортивна інфраструктура в епоху глобальних трансформацій: переосмислення підходів до публічного управління в умовах множинних ризиків. *Актуальні проблеми державного управління*, 2024. 2(65), 383–404. DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2024-2-20>
6. Городня, Т. А., Окопний, А. М., & Городня, М. О. Трансформація спортивного простору: вплив військових подій в Україні на міграцію спортсменів. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*, 2024. (76). DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2024-76-07>
7. Приходько, В., Долбишева, Н., Балджи, І., Яковенко, А., & Чернявська, О. Тенденції змін у діяльності молодіжних спортивних шкіл Дніпропетровської області в роки повномасштабної війни Росії проти України. *Спортивний вісник Придніпров'я*, 2025. (1), 253–261. DOI: <https://doi.org/10.32540/2071-1476-2025-1-240>
8. Беленюк, Ж. В. Сучасний стан фізичного виховання і спорту в Україні в умовах військової агресії Росії. *Державне управління*, 2023. 1(34), DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2023-1\(34\)-12](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2023-1(34)-12)
9. Приходько, В. В., Дзюбенко, М. І., Чекмарьова, Н. Г., Чернявська, О. А., & Чернігівська, С. А. Покращення стану фізичної культури і спорту в громадах під час війни і повоєнного відновлення. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. 2023. DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.10\(183\).34](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.10(183).34)

10. Кабінет Міністрів України. *Постанова Кабінету Міністрів України № 672. Про внесення змін до Порядку реалізації експериментального проекту щодо надання учасникам бойових дій та особам з інвалідністю внаслідок війни допомоги для занять фізичною культурою та спортом.* 2025. URL: <https://www.golos.com.ua>
11. Верховна Рада України. *Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про фізичну культуру і спорт” щодо адаптивного спорту».* 2023. URL: <https://www.kmu.gov.ua>
12. Міністерство молоді та спорту України. STRATEGY: Офіційний документ стратегії розвитку молоді та інфраструктури. Офіційний сайт Міністерства молоді та спорту України. <https://mms.gov.ua/news/zatverdzheno-nacionalnu-molodizhnu-strategiyu-do-2030-roku>
13. Kyiv School of Economics. Damages Report: Оцінка збитків інфраструктури України внаслідок війни. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/04/01.01.24_Damages_Report.pdf
14. Кравченко, Т. П. Аналіз міжнародного досвіду впровадження адаптивного спорту в систему інклюзивної освіти. *Педагогічна Академія: наукові записки*, 2025. (14). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14944073>
15. Базильчук О., Роль адаптивного спорту у соціалізації ветеранів із фізичними травмами. *Physical culture and sport: scientific perspective*, 2025. 2(1), 242–247. DOI: [https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1\(1\).96](https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1(1).96)
16. Реєстр «Карта відновлення та руйнувань». URL: <https://reukraine.shtab.net/objects#>
17. International Olympic Committee. Support Programs for Ukraine. URL: <https://olympics.com>